

Ο Σεφέρης της Ασίνης:

Οι Δρύοπες («αυτοί που ζουν στα δάση») έφτασαν στον Ελλαδικό χώρο γύρω στα 3.000 π.Χ. κι έστησαν τους καταυλισμούς τους στην κοιλάδα του Σπερχειού ποταμού. Στα 1600 π.Χ. υπήρχαν ακόμα νησίδες τους. Αργότερα, κατέβηκαν νοτιότερα. Στην Αργολίδα, επτά χλμ. ΝΑ του Ναυπλίου, κοντά στο Τολό κι ακριβώς στην άκρη της παραλίας του, έκτισαν την πόλη Ασίνη. Ο Όμηρος της αφιερώνει δυο μόνο λέξεις: «Ασίνην τε» («και την Ασίνη») στον νεών κατάλογο (Ιλιάδα, Β 560) όπου γράφει:

(στίχοι 559 - 560): «Οι δ' Άργος τ' είχαν Τίρυνθά τε τειχιόεσαν, / Ερμιόνην Ασίνην τε, βαθύν κόλπον εχούσας...» («και εκείνοι που είχαν το Άργος και την περιτειχισμένη Τίρυνθα, / την Ερμιόνη και την Ασίνη, που έχουν βαθύ κόλπο...»). Η αναφορά γίνεται για να δηλωθούν ποιοι υπήκοοι του Άργους μετείχαν στον Τρωικό πόλεμο υπό τον γενικό αρχηγό Διομήδη με τα 80 «μαύρα καράβια του».

Στα 740 π.Χ., οι Δωριείς του Άργους την κυριεύσαν, την ξεθεμελίωσαν κι έδωξαν από εκεί τους κατοίκους της. Βρήκαν καταφύγιο στη Μεσσηνία όπου έκτισαν νέα Ασίνη (εκεί όπου σήμερα υπάρχει η Κορώνη).

Αργότερα, πάνω από το σημερινό Τολό, δημιουργήθηκε χωριό που ονομάστηκε Ασίνη, σε ανάμνηση της αρχαίας πόλης. Στην παραλία, οι ανασκαφές αποκάλυψαν σημαντικά ίχνη της πόλης, ενώ, στην κορφή του απότομου βράχου υψώνεται ό,τι έχει απομείνει από το κάστρο της (τμήματα του περιβόλου της ακρόπολης, ελληνιστικοί πύργοι, μεσαιωνικές προσθήκες).

Στα 1936, ο Γιώργος Σεφέρης πέρασε το καλοκαίρι του στην περιοχή. Πέρασε και το 1937 και το 1938. Στις περιπλανήσεις του, τον απασχολούσε «Ο βασιλιάς της Ασίνης» και η μοναδική λέξη που της αφιέρωσε ο Όμηρος. Αρχισε να γράφει το ποίημα στα 1938, στην Ασίνη, και το ολοκλήρωσε στα 1940, στην Αθήνα (δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Νεοελληνικά Γράμματα», στις 27 Ιουλίου 1940 και εντάχθηκε στη συλλογή «Ημερολόγιο καταστρώματος Α'» που εκδόθηκε την ίδια χρονιά):

«Κοιτάξαμε όλο το πρωί γύρω – γύρω το κάστρο

αρχίζοντας από το μέρος του ίσκιου εκεί που η θάλασσα

πράσινη και χωρίς αναλαμπή, το στήθος σκοτωμένου παγονιού

μας δέχτηκε όπως ο καιρός χωρίς κανένα χάσμα.

(...)

Από το μέρος του ήλιου ένας μακρύς γιαλός ολάνοιχτος

και το φως τρίβοντας διαμαντικά στα μεγάλα τείχη.

Κανένα πλάσμα ζωντανό τ' αγριοπερίστερα φευγάτα

κι ο βασιλιάς της Ασίνης που τον γυρεύουμε δυο χρόνια τώρα

άγνωστος λησμονημένος απ' όλους κι από τον Όμηρο

μόνο μια λέξη στην Ιλιάδα κι εκείνη αβέβαιη

ριγμένη εδώ σαν την εντάφια χρυσή προσωπίδα.

Την άγγιξες, θυμάσαι τον ήχο της; Κούφιο μέσα στο φως

σαν το στεγνό πιθάρι στο σκαμμένο χώμα°

κι ο ίδιος ήχος μες στη θάλασσα με τα κουπιά μας.

Ο βασιλιάς της Ασίνης ένα κενό κάτω απ' την προσωπίδα

παντού μαζί μας παντού μαζί μας, κάτω από ένα όνομα:

“Ασίνην τε... Ασίνην τε...”

και τα παιδιά του αγάλματα

κι οι πόθοι του φτερουγίσματα πουλιών κι ο αγέρας

στα διαστήματα των στοχασμών του και τα καράβια του

αραγμένα σ' άφαντο λιμάνι°

κάτω από την προσωπίδα ένα κενό.

(...)

Ασπιδοφόρος ο ήλιος ανέβαινε πολεμώντας

κι από το βάθος της σπηλιάς μια νυχτερίδα τρομαγμένη

χτύπησε πάνω στο φως σαν τη σαΐτα πάνω στο σκουτάρι:

“Ασίνην τε... Ασίνην τε”. Να ’ταν αυτή ο βασιλιάς της Ασίνης

που τον γυρεύουμε τόσο προσεχτικά σε τούτη την ακρόπολη

γγίζοντας κάποτε με τα δάχτυλά μας την αφή του πάνω στις πέτρες».

Ο Σεφέρης της Ελλάδας:

Ο Γιώργος Σεφεριάδης γεννήθηκε το 1900, στη Σμύρνη κι από το 1914 εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα. Σπούδασε νομικά στο Παρίσι κι ακολούθησε διπλωματική σταδιοδρομία. Στα 1960, ήταν πρεσβευτής και αναγνωρισμένος ποιητής με το ψευδώνυμο Γιώργος Σεφέρης.

Θεωρείται από τους κυριότερους εισηγητές των νέων λογοτεχνικών ρευμάτων στην ελληνική ποίηση. Πρώτη του ποιητική συλλογή είναι η «Στροφή» που δημοσιεύτηκε στα 1931. Σ’ αυτήν, όπως και στην επόμενη, τη «Στέρνα» (1932), κυριαρχούν ο συμβολισμός, ο καθαρός στίχος κι ένα μήνυμα απελευθέρωσης από τις παραδοσιακές φόρμες. Ο ελεύθερος στίχος παρουσιάζεται πληθωρικός, από το 1935, οπότε σημειώθηκε η ολοκληρωτική ανανέωση του τρόπου γραφής του, με τη συλλογή «Μυθιστόρημα». Ζώντας από κοντά την

καταστροφή της ιδιαίτερης πατρίδας του και το δράμα της προσφυγιάς, έγραψε:

«Όπου και να ταξιδέψω, η Ελλάδα με πληγώνει» (Με τον τρόπο του Γ.Σ.).

Το φθινόπωρο του 1936, αμέσως μετά την επιβολή της δικτατορίας από τον Ιωάννη Μεταξά, σημείωσε:

«Στο βάθος κάθε ανθρακωρυχείου υπάρχει πάντα ένα άσπρο άλογο και χρέος του καθενός μας είναι να βρει το άσπρο του άλογο, με κάθε τρόπο» (Δοκιμές).

Στα 1940, μετέφρασε στα ελληνικά την «Έρημη χώρα» του Τ.Σ. Έλιοτ και, στα 1947, τιμήθηκε με το έπαθλο Κωστή Παλαμά. Ήταν κιόλας παγκόσμια αναγνωρισμένος ποιητής, όταν ανακηρύχτηκε επίτιμος διδάκτορας στο πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ, το 1960. Τον επόμενο χρόνο, τιμήθηκε με το έπαθλο Φόιλ του Λονδίνου. Και, στα 1963, του απονεμήθηκε το βραβείο νόμπελ για τη λογοτεχνία, το πρώτο που πήρε Έλληνας ποτέ.

Ως τότε, είχαν δει το φως και οι συλλογές του «Τετράδιο γυμνασμάτων» (1940), «Ημερολόγιο καταστρώματος Α' (1940) και Β'» (1944), «Κίχλη» (1947), «Κύπρον ου μ' εθέσπισεν» (1955) και τα δοκίμια «Διάλογος πάνω στην ποίηση» (1939) και «Δοκιμές» (1944 και 1962).

Πέθανε το 1971 και κηδεύτηκε με τιμές εθνικού ποιητή.

(Έθνος της Κυριακής, 2001 – 2002) (τελευταία επεξεργασία, 8.6.2011)